

Kiertotalous oppitunti

Oppilaitokset 2024

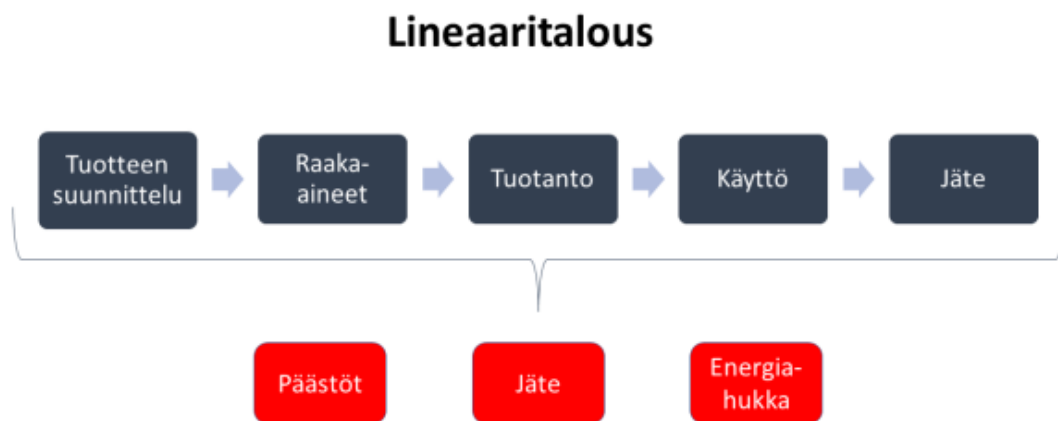
Jätekuukko

1. Kiertotalouden perusteet

Jätekkukko

Nykyinen talousmalli on lineaaritalous

- Lineaarisisä talousjärjestelmässä käytetään luonnonvaroja, kertakäyttöisesti tuotteet valmistetaan, kulutetaan ja heitetään pois.
- Syntyy suuria määriä jätettä.
- Tämä on haitallista ympäristölle ja taloudelle.
- Haitat voivat johtaa
 - Ilmastonmuutokseen, luonnonmonimuotoisuuden vähenemiseen, vesistöjen saastumiseen, maaperän köyhtymiseen, resurssien hupenemiseen ja jätteiden määrän kasvuun.
- Tästä talousmallista on päästävä pois.
- Video: On aika siirtyä kiertotalouteen (kesto 2.50 min.)
 - <https://youtu.be/DASYFyYtGcE?si=hFdrsTDS1itsYxuc>

Mitä hyötyä kiertotaloudesta?

- Maailman väestön kasvu lisää neitseellisten raaka-aineiden ja resurssien kysyntää.
 - Neitseellisiä raaka-aineita on rajallinen määrä, louhinnalla ja käytöllä on merkittävä vaikutus ympäristöön.
- Tärkeä on jätteiden syntymisen ehkäiseminen, ekosuunnittelu ja materiaalien uudelleen käyttö.
 - Kiertotaloudessa tuotteet ja materiaalit pysyvät käytössä pitkään ja turvallisesti.

Kiertotaloudella rakennetaan kestäväää hyvinvointia

- Kiertotalous auttaa hillitsemään ilmastokriisiä, luontokatoa ja luonnonvarojen ylikulutusta.
- Tavoitteena on, että talous toimii ympäristön kantokyvyn rajoissa. Tämä tapahtuu pitämällä materiaalit ja tuotteet mahdollisemman pitkään kierrossa niin, että arvo samalla säilyy.
- Pyritään minimoimaan jätteen määrä ja hyödyntämään mahdollisemman paljon kierrätettyjä materiaaleja uustuotannossa.
- Kiertotaloutta voidaan edistää
 - Lainaamalla, vuokraamalla, huollolla, uudelleen käyttämällä, korjaamalla, kunnostamalla ja kierrättämällä.
 - Tarkoittaa jätteen määrän vähentämistä ja tuotteen elinkaaren pitenemistä.

Kiertotalousmalli

- Kestävä tuotesuunnittelu
- Energiatehokkaat tuotantoprosessit, jotka eivät tuota jätettä.
- Käyttöiän pidentäminen, uudelleen käyttö ja korjaus.
- Takaisinotto, kierrätys, jalostusarvon nosto.

Kaikkien on opittava toimimaan uudella tavalla

- Yksittäisen ihmisen valinnoilla on merkitystä.
 - Kotitaloudet, koulu ja työpaikka
- Siirrytään pois tuotteiden ja materiaalien kertakäytöstä.
 - Tehdään kestäviä valintoja ostoksissa.
- Suomalaisten ilmastopäästöt syntyvät pääosin asumisesta, liikkumisesta, ruoasta sekä muista kulutusvalinnoista.
 - Onko asunto oikein mitoitettu, tilojen monikäyttöisyys, oikeat energiaratkaisut käytössä, liikkuminen lihasvoimalla, julkisella tai kimppekyydillä.
 - Voisiko auto kulkea uusiutuvalla polttoaineella.
 - Ruokaostoksilla tulisi suosia kestävästi tuotettua ja kasvispainotteista ruokaa. Suunnittele ruokalista ja näin minimoit hävikkiruokaa.

Suomen tilanne yhdyskuntajätteen määrässä

- Suomen yhdyskuntajätteen määrä kasvussa, EU- vertailussa Suomi jää kauas kärjestä. Edelläkävijä maita ovat Saksa ja Hollanti.
- Suomalaiset tuottavat vuodessa 90 kg (2021) enemmän yhdyskuntajätettä kuin EU:ssa keskimäärin.
 - Suomessa asukasta kohti lähes 600 kg (2021) , mikä tarkoittaa yli 10 kg jätekuormaa viikossa. Jätettä syntyy välisinkin, mutta on aihetta asiaa tarkastella kriittisesti.
 - Voisiko vähentää ja miten? Materiaalia on kierrätettävä tehokkaammin, kulutusta pyrittävä vähentämään.
- Suomessa ajatellaan, että meillä on asiat hyvin. Saksalla ja Hollanti ovat kärkimaita yhdyskuntajätteen määrän vähenemisessä.

Video ja loppukeskustelu

- Katsokaa video ennen keskustelua
 - **Millainen olisi sinun kiertotalousyrityksesi?** (kesto 2.22 min.)
 - <https://www.youtube.com/watch?v=l4fx-U1l3e4>
- Keskustelkaa lopussa aiheesta kiertotalous:
 - Mitä ajatuksia tunnin aihe sinussa herätti?
 - Mitä asioita sinä teet nyt edistääksesi kiertotaloutta?
 - Mitä asioita sinä teet asioiden tekevän ja mitä näet muiden tekevän?
 - Mieti kuinka itse aiot muuttaa toimintaasi kiertotalouden suuntaan?

Lisätietoja:

www.jatekukko.fi/neuvonta

jatekukko.fi

Kiitos

Jäteukko

Kiertotalous oppitunti

Oppilaitokset 2024

Jätekuukko

2. Kiertotalousmalli johon ollaan menossa

Jätekkko

Testaa hiilijalanjälkesi testillä, millaisen jäljen sinä jätät

- Tehtävä on yksilö- tai paritehtävä
 - Elämäntapatesti löytyy [Elämäntapatesti - Sitra](#)

1. Testaa hiilijalanjälkesi pikatestillä

Se, miten elämme, syömme, liikumme ja kulutamme vaikuttaa ilmastoon. Hyvässä tai pahassa. Katso pikatestillä millaisen jäljen sinä jätät

2. Ota haltuun sinulle sopivat vinkit

Pikatestin tuloksena saat räätälöityjä vinkkejä hiilijalanjälkesi pienentämiseen. Vinkeillä säästät aikaa ja rahaa sekä parannat elämänlaatuasi. Voit myös suodattaa vinkkejä eli valita esimerkiksi terveyttä edistäviä tai rahaa säästäviä tekoja.

3. Tee suunnitelma ja ryhdy toimeen

Meidän ei tarvitse sopia yhteen muottiin, vaan jokainen voi löytää oman tapansa elää hyvää ja kestäväää elämää. Kokoa oma suunnitelmasi pienistä tai isoista elämäntapamuutoksista ja aloita kestävämpi arki.

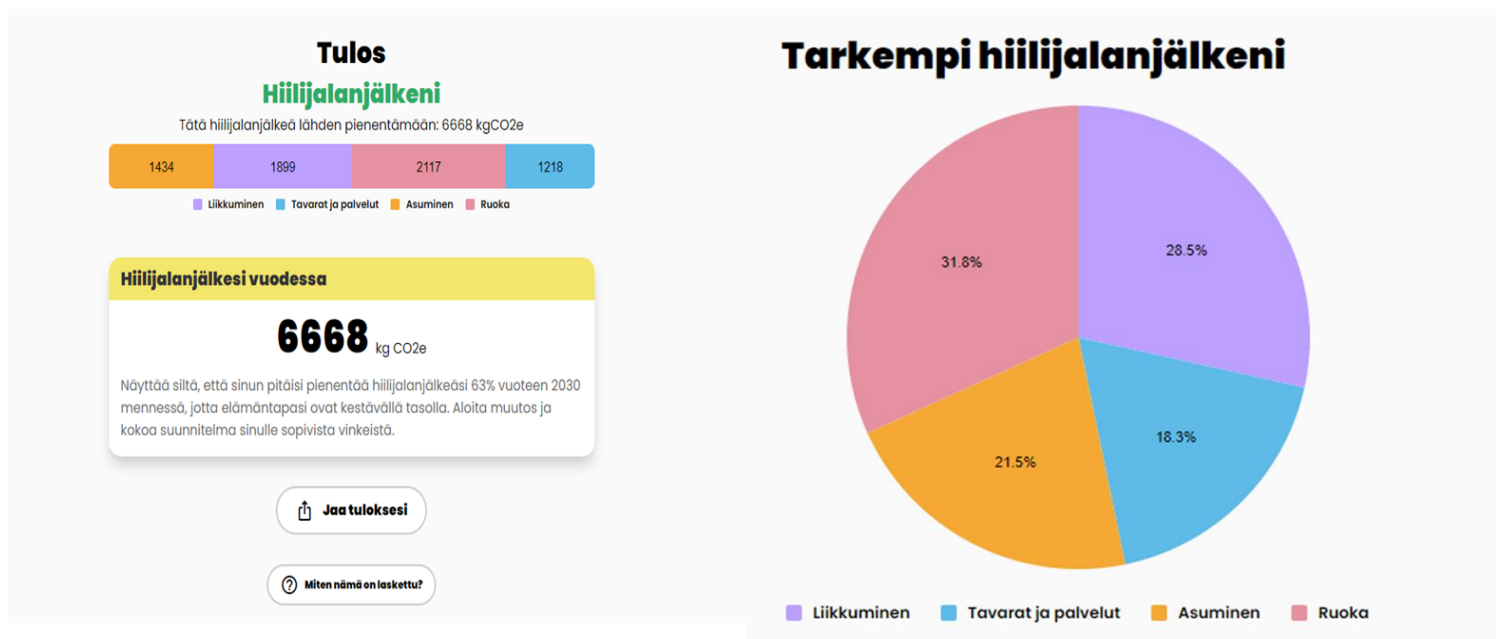
4. Vastauksillasi on väliä

Testituloksista ja käyttäjien suunnitelmista koottua tietoa hyödynnetään päätöksenteon tukena ja fiksumpien tuotteiden suunnittelussa. Vastaukset ovat täysin anonyymeja eikä niitä voida yhdistää vastaajan henkilöllisyyteen.

Tutustumista tuloksiin ja keskustelua

- Tutustukaa tuloksiin ja vinkkeihin yhdessä ja keskustelkaa niistä.

Elinkaari ja kiertotalous -video

- Katsokaan seuraava video ja vastatkaa kysymyksiin:
 - [Elinkaariajattelu ja kiertotalous - YouTube](#) (kesto 18.07 min.)
 1. Mitä elinkaariajattelulla tarkoitetaan?
 2. Mitä kiertotalous on?
 3. Millainen on puuvillan elinkaari?
 4. Mitä uudelleenkäyttö tarkoittaa?
 5. Mitä jakamistalous tarkoittaa?
- **EXTRA tehtävä:** Etsi tietoa millaisia vaatteita tehdään muovipulloista?

Lisätietoja:

www.jatekukko.fi/neuvonta

jatekukko.fi

Kiitos

Jäteukko

